

Die ältesten erhaltenen Hefte mit Informationen über die Evangelisch-altreformierte Gemeinde Wilsum aus den Jahren 1849 bis 1860

vom Hof Schoneveld, Wilsum

Titelseite:

Sie sassen so friedlich beisammen
und haben einander so lieb

Jan Schoneveld

Getippt im April 1999
Pastor Dr. Gerrit Jan Beuker

Seite 1

Dit Boek tot aanteekening Van de Kosten tot ons afgescheiden Kerkgebouw of oud Gereformeerden

Hm. Schoneveld

door de afgescheiden gemeente benoemt tot Rekenvüürder
derzelve in 1849 in January

1851 den 18 Mei Roelof Eisink¹ gebooren te Elp Kerspel Westerbork heeft bij ons den bovengenoemden 18 Mei Zijn afscheid Predicatie gehouden daar hij als Student een geruimen tijd of om de 2 Jaar gewoonlijk den derden Zondag bij ons de Beurt waarnam een van de Beide eerste Studenten die Bij Domenie Bavink² onderwezen zijn tekst – uit Efezen 6 vers 24 en zijnen dienst verder wenschte voortzetten in de Veldhuizer Gemeente eerst nog als oefenaar toch beroepen um als Leeraar naar zijn examen daar werkzaam te zijn *als Leeraar dat is ook Gebeurt*

Seite 2 und 3

Lijst der intekenaren voor het gebouw der oud Gereformeerde Kerk

		Die voldaan hebben Hier aangetekend	
		Guld - Stuiver	
Harm Schoneveld	100	Voldaan	
Berend Brookhuis	85	Berend Brookhuis Voldaan	
de Ouder man Jan Brookhuis	15	Jan Brookhuis Voldaan	
Jacob en Geerd Wanink	50	Geerd Wanink 25 Guld betaald, gestr. 12-10 nog	
Harm Greve	50	Harm Greve voldaan	
Geerd Greve	25	Geerd Greve voldaan	
Berend en Albert Veddeler	40	Berend en Ab. Veddeler Voldaan	
Berend Züiter	30	Berend Züiter 15 Gl Nog 15 Gld dus voldaan	
Berend Schoneveld	25	Berend Schoneveld Voldaan	
Egbert Voogd	25	Egbert Voogd voldaan	
Geerd Schüürhuis	20	Geerd Schüürhuis Voldaan	
Albert Lükens	12 – 15	Albert Lükens 6 Gld betaald voldaan is er bij zijn verdienst van kalkvrijwer	
Ale Mollerman	20	Ale Mollerman voldaan	
Geertjen Züiter	20	Geertjen Züiter voldaan	
Geert Tibbe	12	Geert Tippe 6 Gl betaald	
Harmine Züiter	10	Harmina Züiter 5 Gl Nog 5 Dus voldaan	
Geze Schoneveld	10	Geze Schoneveld voldaan	
Geerd Wuppen	8	Geerd Wuppe 2 Gul betaald, nog f 1-16 nog f 4-4	
Ale Wüppen	3	Ale Wuppe voldaan	
Jan Hendk. Woerthuis	12	J.H.Woerthuis 16 Gld. nog 6 dus voldaan	
Fenne Woerthuis	3	Fenne Woerthuis voldaan	
bedraagt de Somma f. 575 - 15			

Seite 4

		Dit ontfangen zonder inteken	
		Gul St. Pen.	
1851 in October			
De Kerke Drie Hondert		Van Fenne Veddeler	10
Pr. Daalders in de Brand Kaste		Van een Vriend ontfangen	10-4
		Nog van een ongenomenden Vriend	5-2
		De Dogter Geze Züiter	5-0-4
		Frederik Albers	6

Seite 5

¹ R. Eising, geb. 1823, Veldhausen 1852, Rouveen 1855, Nijeveen 1859. Liessens 1862 Borger 1871. Rouveen (tweede maal) 1872. Ovl. 1882

² Jan Bavink. geb. 1826 Pred. nördl. Grafschaft Tinholt 1848, Wilsum und Uelsen 1849. Hoogeveen 1853, Bunschoten 1857. Almkerk-Nieuwendijk 1862. Kampen 1873. Emeritus 1903. Ovl. 1909. Seine Lebensgeschichte, bisher in getipter Form (Iets uit mijn leven, ca 72 S.) wid demnächst in den NL veröffentlicht.

Aanspraak gedaan tot de Banken

J.H. Klompmaker	1-16
Hinderkien Holtvlugger	0- 6
Ale Peters Nijhofs meid	0-18
Diena Hekhuis	0-18
Berendiena Hutten	1
Alberts knegt Willem	0-18
Geerd Piers	1-16
Geziena Peters Elerts Meid	0-18
Hinderkien Maatmans	0-18
J.H. Broene ³	1-16

1849 den 22 July voor het eerste maal Dienst	
Beide Reize voor de Kerke met het zakje	3-14-3
Ale Müllerman Extra tot daghüür	1
De Joode Meijer Saalmons Zoon ⁴	0-12
2den Zondag in het zakje kollekteert	0-8-6
3den Zondag in het zakje kollekteert	1-7-2
4den Zondang in het zakje	0-7
	<u> </u>
	F 54-19-7

Seite 6

Ontfangen Buiten inteken

wat er in het zakjen of anders geven werd	
Donderdag in't zakje	0-4-5
d 5 Zondag Kollekteert in't zakje	2-2-5
Van B. Brookhuis knegt Harm	0-15
den 6 Zondag in't Zakje	0-6-6
den 7 Zondag in't zakje	0-8-3
den 8 Zondag in't zakje	0-7-3
den 9 Zondag in't zakje	1-10-3
den 10 Zondag in't zakje	0-7-6
in het zakje van meer dan een keer	2-2-6
Wonsdags avond voorbereiding zakje	1-6-5
In de Komünie Schotel	4-9-2
In het Zakje	0-18
In het jakje van een daglezer en Pred.	1-8-4
In het Zakje van meer dan een dag	3-4-4-
ontfangen voor de Kerke van ale Batterink	0-12
Van H.Greve ontfangen armGeld ⁵	31-16-5
De Greve voor kerkelijke zaken uitge-	
geven f 12-5-6 dus 19-10-4 ontfangen	
In het zakje van meer dan een dag	3-10-1
in de Komünie Schotel Christie geboort	4-6-6
In het zakje meer dan een dag	4-8
	<u> </u>
	64-9-6

Seite 7

³ Ein H.H. Broene stammte aus Höcklenkamp, soweit ich weiß. Er ist 1817 geboren und 1865 mit seiner zweiten Frau und acht Kindern ausgewandert. Er war in erster Ehe verheiratet mit Kunna Nyboer, in zweiter mit Jenne Diek.

⁴ Geschichte dieses Juden wäre interessant zu wissen und die Beziehung der Gemeinde zu ihm. Vgl. Literatur über Juden in der Grafschaft

⁵ Woher kommt soviel Armengeld? Wurde das gesondert eingesammelt. War Greve Diakon?

Ontfangen Voor de Kerke ingetekende

1849 den 1 Mei opgenomen een Capitaal	
van Geerd en Fenne Schoneveld	150
1849 den 1 Mei nog opgenomen	
<u>van Hindrik Wüppe te Wilsum</u>	<u>100</u>
Van Jan en Berend Brookhuis dat zij	
ingetekend hadden	100
Bd. Veddelers	40
Berend Schoneveld	25
Geerd Greve	25
Egbert Voogd	25
Geerd Schüürhuis	20
Ale Meülerman	20
Geertjen Züiter	20
Geze Schoneveld	20
Harm Greve	50
Albert Lükens	12-15
Berend Züiter	10
Jacob en Geerd Wanink	50
Geerd Tibbe	12
Hm. Schoneveld	100
J.H. Woerthuis	12
Geerd Wüppe	8
Alle Wuppen	3
Fenne Woerthuis	3
de intekening bedraagt te Samen	575 – 15

S. 8 ist leer**Seite 9**Uitgave tot opbouwing van
Het Kerkgebouw

Voor het bijhuis van Bd. Laarhuis ⁶	
te Haafteknamp 1849 den 20 Maart	500
Bij het afbreken een vaatjen Genever	2
Bij het oprigten aan de timmerlieden drinkg.	0-12
Voor Latspijker van de Holter	2-2
Aan Bd. Brookh. voor houd tot zolder ribben	4-10
3 oort Genever Van Hinne Hem bij	
Steen halen	0-5-2
Vertering van mij en de Broene na Ommen	1-2
Aan Jan Steffen ⁷ te Tinholt onkosten	12-7-3
Voor 4 Banken te Tinholt	2-2
Den 3 Mei aan J.H. Broene aan Geld	9
Aan Jüngerink vor 10 ton Kalk	17
Den 12 Mei te ommen voor Planken	72-10-4
inkomen de Regten van 2 Span met Plank	1-4
Voor een Vaatjen Genever te Esche	2
Aan Jan Jürjens voor 1000 lt. Dak	7-10
Aan A. van der Velde voor planken	4-16

⁶ Laarhuis war, denke ich, Schwiegersohn von Harm Hindrik Schoemaker.

⁷ In seinem Hause wurde die altreformierte Gemeinde Hoogstede 1845 gegründet. Er (oder sein Vater) wanderte als einziger von vier Kirchenratsmitgliedern 1847 nicht aus. Allerdings ist er 1865 noch verzogen.

A.V.V. – 5 Pak spijkers	3-10
den 19 Mei voor 7 tonne Kalk	11-18
aan Zwier Meijer dagloon van't dekken	7-3
aan Roelofs Volker dagloon van't dekken	7-3
Aan Kloppenberg voor Planken tot Bank	24-16
voor een vaatjen Genever	2
Aan Hind. Timmerjans opperman	8-5
Aan Kloppenberg voor Raamhout	18
Van de Broene 1-3kwarts planke	1
voor een Slot aande deure	1-12
Voor Latspijker 1 Pak	0-18
f	<u>725 – 6 – 1</u>

Seite 9 ist leer**Seite 10**

Uitgave voor de Kerke	
Aan Steilen voor het Glas	
28-6	
Aan Gosen Vooge voor 1000 st. dank	7
Aan Kloppenberg voor 4 Bos Panlatten	8
Aan Kloppenberg voor 1140 ...	
3Kwarts Plank	55
Deze laatste Planken had ik voor de ander moeten aanschrijven, maar hebbe gewagt om dat – die wij over hadden kunnen weer trügge leveren maar wel nodig voor 8 Blikken versterties te Ulzen	4
voor het doop en Ledematen Boek ⁸	1
10 Voet Eiken Planken pr. Voet 1 ½ St.	0-15
Aan De Schreur Na de Klasseie Wagen vraagt en vertering naar Brandlegt	1-8-4
voor 1 tt Kaarsen	0-6
voor een Kaarsen snuiter ⁹	0-6
voor een Vleschen Wijn tot de bediening	0-11
Van H. Greve 1400 Pond dak	9-16
Den 24 Octob 1 Kanne Lampen olij	
van Geerd Huisken	0-12
Voor Latspijker	0-18
Voor 40 Stük Schroten van Ommen	14
Vraagt en inkomende Regten	1-4
Voor 2 Twalf Voet 5 Kwarts Planken	1-10
Aan Damink voor een Hout tot Stijlers aan de Banken leuningen	6
2 Elle weiniger 1/8 El Zwart laken om den Predikstoel voor de Domenij tot een mantel	7
Aan Stulen voor't Schilderen en van den Pr.Stoel	11-14
aan B. Bekhuis voor den Pijler onder d. Pr. Stoel	0-18
aan Jakop Wanink voor 1 kann olij	0-12
f	<u>160–11–4</u>

S. 11 ist leer

⁸ Seit 1849 werden Kirchen gebaut, Kirchenratsprotokolle notiert und die Glieder der Altreformierten Kirchen verzeichnet.

⁹ Was kann das sein?

Seite 12

1850 Uitgave voor de Kerke	
Aan de Student Jan Reinink voor de Nieuwejaars Beurten of Predikatien	1-10
Aan A. Brünger voor 1 Kanne olij	0-12
Aan L.B. Smit voor ijzerwerk	16-3
Aan B. Emme timmerloon	13-2
Harm Greve voor mij uitgegeven	<u>12-56</u>
Afgerekend met H. Schoneveld den 3 Febr. 1850, alles juist uitgekomen.	

S. 13 ist leer**Seite 14**

1850 Ontfangen Voor de Kerke	
Uit het zakje	2-6
Uit het zakje	3
Van B. Emme	3
Van Teupe Emme	0-12
Afgerekend den 23 Febr. 1850 met den Kerkm. H. Schoneveld alles juist uitgekomen, zoodat nog voor de Kerk in Kasse bleef	12-11-4
J.Bavinck. Praeses	

Seite 15

Dit zijn Kapitalen die Wij hebben opgenomen tot Bouwing der Kerke 1849 den 1 Mei	
Van Geerd Schoneveld	150
intresse ¹⁰ Jaarlijks Per 100 guld f 3-10	
1849 den 1 Mei	
Van Hindrik Wüppen	100
Jaarlijks intresse per 100 Guld f 3-10	
Restand aan Wedekind te Ülzen	100
In ... Van 1851 J.H. Broene uitbetaald Timmerloon aan J.H. Broene dit laat Hij Staan voor intresse	
Van Berend Schoneveld tot J.H. Brone opgenomen	300

Nu in een Ander Boek

Seite 16

Die Jaaren die Hier getekend Zijn – Zijn betaald	
1850, 1851, 1852	5-5
1850, 1851, 1852	3-10
1850, 1851, 1852	4
in't begin Van November 1851	

¹⁰ Interesse oder Intress sind Zinsen!

J.H. Broene uitbetaald 3-10
 Novemb. 1851, 1852 3-10

Overgedragen

Seite 17

1850 den 23 Feb den Kerkenraad
 de Rekening nagezien
 Bleef in Kassa 12-11-4

Ontfangen voor de Kerke als volgt
 intekenings Van G. Wüppe 1-16
 uit het zakje 6-1
 ontfangen van J.H. Woertel
 het laatste Gedeelte van intekening 6
 uit het zakje ontfangen 1-5
 uit het zakje en de Komünie Schotel 7-12
 uit het zakje 2-8
 uit het zakje en Comunie Schotel 7-17
 uit het zakje 2-14
 Uit het zakje 1-10
 uit het zakje 4-10-4
 October Comünie Schotel en zakje 9-11
 December uit het zakje 6-15
 uit het zakje 5-1
 Het laatste in 1850 uit het zakje
 en de Comünie Schotel 8-1
 Van Albert Meuldereman 0-18
 Van Geerd Schoneveld 0-15
 van Jan Waanders 0-3
 1851 uit het zakje 10-9
 uit het zakje en de Comünie Schotel 17-13-6
 te Samen f 133-11-6

Seite 18

1850 Uitgave voor de Kerke
 Aan Hm. Greve voor de 20
 Plaats daar de Kerk op Staat 1-2
 tegen Paaschen 2 vles wijn 0-5-2
 Voor een Pond Kaarsen 0-12
 Voor een Kan Lampen olij 13-12
 Op Rekening betaald aan Wedekind 0-6
 tegen Paaschen Brood 0-1-4
 tot het Klascie Boek 0-9
 Klascie Geld 0-11
 Watte onder't Laken van den Predikst.
 tegen Pinxteren Brood en Wijn 0-15
 de Rente betaald aan Hk. Wüppen 3-10
 de Rente betaald aan Gd. Schoneveld 5-5
 Voor een Vles Witte Wijn 0-9
 Gordijnen voor de Glaze en toebehoer 5-6
 Aan Ds. Bavink Wagenvragt naar
 Osnabrigge 2
 Een Vles Rode wijn 0-10
 Brood tot de Bediening 0-8
 H. Schoneveld en E. Voogd de
 Boven Gewoon ReizeKosten 1-8
 Klascie Geld aan HoltGeerd 1-8

Gestrichen:

Het traktament in July uit de
 Kerk middelen Bij gedaan 6-16
 een Pond Kaarsen 0-5
 3 Vles Wijn tot de bediening
 en een Rode 1-7
 Brood tot de Bediening 0-8
 te Samen f 59-17-6

Seite 19

1850 Uitgave voor de kerke
 Transport van de vorige bladzijde
 bedraagt 59-17-6

5 Spaarlampen
 met het blikwerk en een extra Pijp 8-8
 Den koperen Kandelaar op de Predikstoel 4
 Patent olij 6 kan per Kan 8 Stu 4 Pen
 Het vaatjen 8 Stuiv. te samen 2-19
 ijzer draad 10 stuv inkomende
 Regten Van de Lampen en olij
 en den Koperen Kandelaar te Samen 1-2
 Rente aan Wedekind 4
 De Huis Hüür aan den Ülzer Kerkeraad¹¹ 15-15
 een Pond Kaarsen en een vles Wijn 0-14-4
 Genever aan de Himme bij het Zand varen 0-3-4
 1851 Rente van 100 G aan J.H. Broene 3-10
 Aan Ds. Teuniesen tot een kennis
 voor een avond Leerede 1-4
 tegen Paaschen Wijn en Brood 1-6
 aan Geerd Schoneveld intresse 5-5
 aan Hindk. Wuppen intresse 5-10
 Klassie Geld te Ulzen 0-8
 Een Vles Rode Wijn 0-9
 transport van de vorige
 bladzijde 52-17-6
 112-11-6

Seite 20

Afgerekend met Harm Schoneveld den
 21 Julij 1851. Alles juist uitgekomen en
 goed boek gehouden: bleef in Kassa voor
 de Kerk – juist 1 Gl.
 JBavink Praeses.

A handwritten note in Dutch, dated 21 July 1851. The text is written in cursive and mentions Harm Schoneveld and JBavink Praeses. The note appears to be a confirmation or receipt related to the church accounts mentioned in the adjacent text.

Seite 21

1851 Begint met Junij Ontfangen Voor de Kerk

¹¹ Pastor Bavinck wohnte in Uelsen aber arbeitete in beiden Gemeinden Uelsen und Wilsum.

In Kassa gebleven	1	den 14 Junij tot de Brandkasse en inlage ¹²	2-1
den 11 Augustus uit het Zakje		aan Jk. Wanink in Klassis Geld	
en de Communie Schotel Pinx	15-11	J.W. Voorschoten	1-1
October Zakje en Communie Schotel	9-19	in oktober Wijn en Brood	1-6
Van A. Meulderman ontvangen	0-15	Lampen Katoen	0-2
Van het Traktament overgehouden octob.	0-15-4	een Tafel Laken in de Kerk	0-15
November uit het Zakje	5-16		
Ontfangen van Fenne Schoneveld		Seite 23	
Voor een oort Witte Wijn Van de Kerk	0-3	Uitgave voor de Kerke in 1852	
Nog Van Fenne Schoneveld		den 13 November 4 Lampen	1-4
Waar toe het Nodig was tot de kerk	0-15	in't begin van December 3 Kan olij	1-16
uit het Zakje en de Communie Schotel	13-10	tegen't Kerstfeest Brood en Wijn	1-6
overschot van het Traktament	15-4	Aan Velzink voor verwen	4-8
uit het zakje February 6	4-11-4	Hure van de Pastorij te ulzen	15-15
Van A.:? Kemkes	0-6	intres aan Wedekind	4
Meert overschot van het Tractament	0-7-4	een Pond Kaarsen	0-6-4
Van A. Meullerman	0-18	Intres aan B. Schoneveld	3-10
Uit het Zakje en de Communie Schoten	14-30		
den 1 Junij uit het Zakje en de CommunieSch	16-6		
		Seite 24 ist frei	
1852 den 5 Julij overschot van't Traktame	11-18	Seite 25	
den 1 November Zakje en Communie Sch.	16-6	1855 in Junij	
den 27 December uit het Zakje		Opgenomen 100 Gulden zegge	100
en Komunie Schotel	17-5	ontfangen van Jan Reulman te G(r)eve	10
1852 Het laatste Vierdelen Jaar van't Trakta	1-5	Fenna Bleumer Bij A. Veddeler	0-18
Nog van A. Mollerman	0-18	in een ander Boeks'ken Geschreven	
Seite 22			
Uitgave Voor de Kerke Sedert junij 1851		Seite 26	
2 Vles Wijn tegen Pinxteren	0-18	1855 Aantekening Kosten tot het	
Brood tot de Bediening	0-8	Bouwen Van een Pastorij	
Gestrichen:			
Wagen Vragt aan Wanink Classie Emlenk.		1855 den 26 Junij betaald	
Klassie Geld te Emlenkamp	0-10	Aan Geerd Greve voor de	
Voor een Subeliek- of bijdrag tot hetzelve	0-18	Grond op Rekening	100
Brood tot de bediening op Zuntmigel	0-8	den 11 July aan Sluet voor Steene	43
Voor het Taxeren der Kerke in de Brand		den 18 Juli voor 22 ton Kalk aan Jüngerink	38-10
kasse	1-4	in een ander Boeksken	
voor 8 en halve kan Patent olij	3-19-3		
Wagen Vragt aan Wanink naar Emmelenk.	1		
voor Kaarsen	0-3		
aan J.H. Broene intres	3-10		
aan J.H. Broene betaald arbeidsloon	31-15		
tegen Christveest Brood en Wijn	1-6		
Aan L.B. Smit voor een Wagenstove	2-15		
Aan La.B. Smidt voor een Kaarsen blaker	0-8		
1852			
Voor lampen in de Kerke	1-4		
intres aan Wedekind	4		
Huis of Pastorij Hure aan de ulzer	15-15		
tot het kostgeld aan de Greve bijbetaald	4		
Nog voor Kaarsen	0-9		
Tegen Paaschfeest Brood en Wijn	1-6		
10 Mei aan Geerd Schoneveld intres	5-5		
Tegen Pinksteren Brood en Wijn	1-6		
Voor de Bijbel op den Predikstoel	6-4		
Aan Hindk. Wuppe intres betaald	3-10		

¹² Also Beitrag zur Brandversicherung.

**Abteilung B = Heft von hinten her beschrieben.
Das Heft hat zwei Titelseiten, jeweils mit einem Bild.**

Seite 1

1863 den 26 Jannua
aan G. Stoete 13 Schap
voor mij 12 , Geze 1
per stuk I 13 – 15 st.
4maal Geschoren
alle weer¹³

Seite 2

1853 den 1 Meert
Onze Gemeente te Samen Geweest
Wat Wij de Ulzer Gemeente Zouden
Antwoorden over het te Samen een
Leeraar of niet. - dus gestemt zo
zij Wilden te Samen om den anderen
Zondag de Vergadering geopent
Met het Zingen Psalm 25 V 2
Door B. Schoneveld het Gebed
Geeindigt met het Zingen van
Psalm 72 het laatse versje
Door E. Voogd het naGebed.

Den 14 Meert 1853
Onze Gemeente te Samen Geweest
op dat een ieder Zijn Stemme Gaf
Hoe wij het Zouden aanleggen toen
Hebben Wij eenparig Gestemt op de
Student J.H. Schoemaker
om die te beroepen om de Predikdienst
bij ons waartenemen.
Voorzag Ps. 51, vers 1
B. Schoneveld Het voor Gebet
Nazang Ps. 69 Vers 3
E. Voogd Het Na Gebed.

1853 den 22 Meert Heeft J.H. Schoemaker
de Beroeping aangenomen
om bij ons te komen als Student
en zig te Emmelenkamp Bij Ds. Reinink¹⁴
verder laten onderwijzen.

Seite 3

1857 den 15 Meert Domine Schoemaker

¹³ Seite 1 gehört nicht zum Kirchenbuch.

¹⁴ J.M. Reinink geb. 1823. Emlichheim 1852. Beilen
1855. Westergeest 1859. Surhuisterveen 1868. Ovl.
1894.

Zijn afscheids Leerrede Gedaan
uit Philiper 2 Vrs 12
den 17 Vertrokken Naar
Apeldoorn

Seite 4

1853 den 15 Mei op Pinxteren des agtermidaag
Heeft Ds. Bavink Zijn afscheid genomen
met de woorden uit Handl 20 vs: 31 en 32
daart hij in't vijfde Jaar bij ons was

S. 5 + 6 sind leer**S. 7**

Wegens het Vertrekken Van J.H. Schoemake
1854 den 16 Augustus naar het
Hogeveen op de School
Heeft zijn vader H.H. Schoemaker
aangenomen om den anderen
zondag bij ons te komen oefenen
zonder akkoord te maken van de beloning.

H.H. Schoemaker	Guld - St.
den 20 Augustus voor het eerste	1-10
den 3. September H.H. Schoemaker	1-10
den 17 September H.H. en J.H. Schoemaker	1-10
den 1 October Ds. Bavink	4
den 15 October H.H. Schoemaker	1-10
den 29 October H.H. Schoemaker	1-10
den 12 Novemb J.H. Schoemaker	<u>2</u>
dit bovenstaande voldaan	
	met 15
den 26 November H.H. Schoemaker	1-10
den 10 December H.H. Schoemaker	1-10
den 24 December H. Schoemaker	1-10
den 25 December H.H. Schoemkaer	<u>1-10</u>
	22-10
den 1 January deze	
Laatste S? 7-10 betaald	

Seite 8

Vrijwillige beloning bepaald door den Kerkenraad
1854 den 27 Augustus
De Student Schevel¹⁵ 2

¹⁵ G. Schevel geb. 1831. Vollenhove (Ambt) 1860.
Sluis 1862. Ovl. 1863.

den 10 September aan Schevel	2	Aantekening Van het gene			
den 24 September Lampe ¹⁶	2	Gegeven is tot de Baksteen of vloer			
den 8 october Schevel	2		Guld	St.	Pen.
den 22 October aan Lampe	2	Geertjen Greve	1		
den 5 November aan Lampe	2	Jan Wesseler	1		
den 19 November Ds. Kuipers ¹⁷	3	Frederik Albers	1		
den 3 December aan Lampe	2	Egbert Voogd	1-4		
den 17 December Schevel	2	Harm Schoneveld	1-4		
den 26 December Vos ¹⁸	2	Geze Schoneveld	0-10		
<u>den 31 December Lampe</u>	<u>2</u>	Derk Zwitter	1-1		
zondaags aan de studenten uitgegeven	<u>23</u>	Berend Zwitter	1-2		
Hebb nog in kassa als onder staat	21-5-4	Geerd Schuurhuis	0-10		
dus te kort daar mij toekomt	<u>1-14-4</u>	Geertjen Zwitter	0-10		
Hierbij Koomt nog aan		Geze Zwitter	0-6		
H.H. Schoemaker en Ds. Bavinck	<u>22-10</u>	Hermiena Zwitter	0-6		
in het Gansche te kort	<u>24-4-4</u>	Albert Meullerman	1		
		Beerend Brookhuis	1-16		
Dog nu is er ook een		W.D.W. Brookhuis	1-10		
Vierdelen Jaar verlopen		Geertjen Brookhuis	1		
Ds. Eeising den 7 January		Jan Brookhuis de Zoon	0-15		
Bediening en een Diaaken		Geerd Wolbert	0-15		
Bevestig	<u>3-12</u>	Ziena Wuppen	0-4		
te Samen op het laatste kwartaal	27-16-4	Albert Schipper	0-12		
		Geerd Greve	1		
		Albert Lukens	0-10		
		Fenne Woertel	0-6		
		Alberet Veddeler	1		
		Geerd Tibbe	0-12		
		Jacob Wanink	0-18		
		Geert Wanink	<u>0-15</u>		
			f 22-10		

Randnotiz: Wat op deze Zijde is ook voldaan.

Gestrichen:

October Traktament ontvangen en	f 42 18 4
aan J.H. Scheomak	<u>f. 22</u>
Blijft nog over	20 18 4
nog Bij komen	<u>7</u>
is te Samen	<u>21 5 4</u>

Seite 9

1854 in october			
1550 Baksteen van Lemke			
tot vloeren in de Kerk	Guld	St	
kost Per hondert f 1 is	f	15-10	
het eerste deel inmaken			
1300 door J.H. Broene op eigen kost		2-18	
250 in gemaakt Door Albert		<u>0-12</u>	
te Samen		19	
Aan Vrijwillige Giften	f	22-10	
		<u>19</u>	
	Overschot	3-10	

in't Grote Kerkboek aangetekent

Seite 10

¹⁶ G. Lampen geb. 1827. Herwijnen 1860. Zegwaard 1867. Sleeuwijk 1870. Kruiningen 1877. Emeritus 1897. Ovl. 1899.

¹⁷ J.J. Kuiper geb. 1824, Coevorden 1851 ... ovl. 1906

¹⁸ J.H. Vos, geb. 1826. Uelsen 1858. Heerenveen 1860. Katwijk aan Zee 1865. Lutten 1870 Pernis 1874. Ommen 1878. CRC 1881 ovl. 1913. Schwager von Henricus Beuker.

Seite 11

1855 H. H. Schoemkaer Hoe vaak			
en wanneer hij Dienst			
Gedaan heeft bij ons		Guld-St.	-Pen
den 14 January H.H. Schoemaker		1-10	
den 28 January H.H. Schoemaker		1-10	
den 7 February Biddag H. H. Schoemaker		1-10	
den 11 February H. H. Schoemaker		1-10	
den 23 February Vrijdag ¹⁹ H.H. Schoemaker		1-10	
den 25 February H.H. Schoemaker		1-10	
den 4 Meert H. H. Schoemaker		1-10	
den 9 Meert H.H. Schoemaker		1-10	
den 11 Meert H.H. Schoemaker		1-10	
den 16 Meert H.H. Schoemaker		1-10	
	betaald met	14-8	
Omdat er halve dage		<u>7-10</u>	
bij waren		21-18	

Seite 12

1855 De Studenten Wanneer en hoe

¹⁹ Es wurden offenbar sieben Wochen vor Ostern jeweils freitags Passionsgottesdienste gehalten. Siehe auch andere Freitagsgottesdienste in diesen Heften.

Veel maal zij bon ons Dienst
gedaan hebben

Zijn Afscheid Leerrede Gedaan
Handl. 18 V 19-20-21

1854 Van Het Laatste kwartaal traktament
Blijft nog over nu H.H. Schoemaker
en de Studenten en KostGeld
Bij G. Greve tot aan den 14 Januar
die – 1855 betaald zijn f 5 – 18 Stuiv.

Seite 14

1855 den 5 Meert
Koop Heils op't Hoogeveen²³
Ds. Schoemaker Zijn Goederen
tegen Bragt op EscheBrügge
4 Gulden aan Vragt betaald.

den 21 January Schevel 2
den 4 February Proponent Schoem²⁰.
2-10

den 18 February Lampe 2
den 25 February des Avonds Student Vos 1
te Samen 7-10

den 19 Meert aan Ds. Kok
den Koop Heils betaald 8-10
Bovenstaande aan Koop Heils 4
aan H.H. Schoemaker 4-8
aan de Studenten 7-10
die 14 dage aan Do Sch. 7-14
in Kassa Van 1854 42-2
Het laaste Kwartaal aftrek 4-18
Dit is het dat ik 37-4 blijft
in het eerste Vierdelen
Jaar 1855 betaald heb
nog aan G. Greve kostgeld²⁴ 4-16
nog 4 Stuiv bij betaalt 42-4
Dit BovenStaande ontfangen.

Overschot 1854 Laatste Kwartaal 4-18
dit overschot van f 7-10 afgetrokken 2-12

Aan de Studenten en H.H. Schoemaker
te Samen betaald 17 Gul.
den 16 Meert 1855

den 7 April aan Domine Schoemaker
betaald 7 Gul 14 om het naderhand
alle vierdel Jaar te betalen.

Seite 13

1855 den 18 Meert des voormiddaags J. H.
Schoemaker
tot Herder en Leeraar alhier bevestigd door Domine
W... Kok²¹
van't Hoogeveen.
Hij had tot zijn tekst verkozen 1 Tessalonicensen 5 vs.
12 en 13.

Op Dato des agermiddaags Heeft J.H. Schoemaker
Zijn intre Prediekatie gedaan den Tekst Colosensen 4
Vers 3 en 4.

Beide tijden de Kerke vol volks
Maandaags den 19 Meert des avonds Weer Gepredikt
door Ds. W...Kok den Tekst Psalm 133 Vers 1

1863 den 31 Mei Heeft Ds. Abels²²

²⁰ J.H. Schoemaker, Sohn von Harm Hindrik
Schoemaker, wurde am 18.3.55 in Wilsum eingeführt.

²¹ W.A. Kok, geb. 1805, Ruinerwold-Koekange 1842.
Hoogeveen 1846. Emeritus 1889. Ovl. 1891. W.A.
Kok unterrichtete seit 1846 Studenten in Hoogeveen
(Het huis in de bergen). Bavinck studierte bei ihm. Er
setzte 1848 Bavinck und Sunday ein in ihr Amt.
Bavinck zog 1853 nach Hoogeveen um in der
Ausbildung zu helfen. 1854 wurde die Theologische
Schule in Kampen eröffnet und damit das Ende der
verschiedenen Ausbildungsorte eingeläutet. W.A. Kok
muß eine sehr markante Persönlichkeit gewesen sein.
²² A.J. Abels geb. 1818, Meppen in NL 1843. Borger
1844. Ulrum 1847. Ezinge 1852. Zevenhuizen 1853.

Wilsum in D. 1861. Dalfsen en Nieuwleusen 1863.
Dalfsen 1868. Zuidwolde 1889. Emeritus 1897. Ovl.
1899.

²³ J.H. Schoemaker kam also aus Hoogeveen, wo er
offenbar von W.A. Kok unterwiesen worden war.

²⁴ Alle Gastprediger übernachteten anscheinend bei
Greve. Sie kamen samstags und gingen montags
wieder weg. Evtl. war Greve Diakon und zahlte die
Beträge weiter an andere Gastfamilien.

Seite 15 und S. 16 gehören zusammen

Voor ieder een kruisje, die een VierdelJaar betaald

Het geteekende is voor een geheel jaar

De Namen en Het aanbeloofde Tractament		Guld-Stuiv-Pen
XXX	Jacob Wanink Het vierdel Jaar is f 2	8
XXXX	Berend Brookhuis f 3-12	14-8
XXXX	Egbert Voogd 1-15	7
XXX	Harm Schoneveld 2-10	10
XXX	Geertjen Greve 2-10	10
XXX	Geerd Greve 2-5	9
XXX	Geerd Wanink 2-5	9
XXX	Berend Zwitter 2-10	10
XX	overleden Geertjen Zwitter 1-4	4-16
XXX	Hermiena Zwitter 1	4
XXX	Jan Hindrik Klompmakere 1	4
XXX	Jan Hindrik Woertel	
XXX	Korrektur: J.H. Woertel betaald ieder Vierdel Jaar f 1-3 moeste f 1-1	4-12
XXXX	Albert Lukens 3-4	5-10
XXX	Fenne Woertel 0-9	1-16
XXX	Berend Veddeler 2-5	9
XXX	Albert Veddeler 1-10	6
XXX	Fenne Veddeler 1	4
XXX	Geze Schoneveld 1-5	5
XXX	Geerd Schuurhuis 1-5	5
XXXX	Jan Wesseler 1-16	7-4
XXXX	Fredrik Albers 1-10	6
XXX	Geze Zwitter 1	4
XXX	Geerd Wuppe 10 Stuiv.	2
XX	Ale Wuppen 7 St. 4 P	1-10
XXX	Ziena Wuppen 7 St. 4 P	1-10
	Diena Hekhuis weer opzegt	
XXXX	W.D.W. Broekhuis 2-10	10
XXXX	Geertjen Broekhuis 7-7	5-8

Voor de Lienie is voor ieder Vierdel Jaar

J.H. Woertel zijn te kort

moet voor de f 175 – 2 afgetrokken worden

168-18

Seite 17 und 18 gehören zusammen

XXXX	Geert Wolbert ieere ¼ Jaar is f 1-7	5-8
XXXX	Harm Schöppert 1-4	4-16
XXX	Jan Gageler 1-10	6
XX	Albert Schipper 15 Stuiver	3
XXX	Derk Zwitter 2-5	9
XXXX	Zwenne Ovelgünne 7 St. 4 Pen	1-10
XXXX	J. Meupjan 10 St.	2
XXX	Berend Ems (Emme?) 10 St.	2
XXX	Fiepe Ems 7 St. 4 Pen.	1-10
XXXX	Hindk Völkers 10 St.Samen	<u>2</u>
		37-4
		<u>168-18</u>
		206-2

Randnotiz: Als J.H. Woertel niet meer als ieder Vierdel Jaar Geeft f 1-3
dan bedraagt de som f 206 Guld 4 St.

Aan Ds. Schoemaker
 1855 den 4 July Het eerste Vierdeljaar
 traktament betaald met 50
 1855 in October Het tweede Vierdel
 jaar traktament betaald met 50
 1855 in December Traktament bet. met 50

1856 den 1 January den Overschot berekent
 en in Bruin Boekje aangetekent

Na Het overlijden van Geertjen Zwitter Blijft er ieder
 Vierdel Jaar over f 1 – 10 – 4
 Het Laatste vierdel Jaar van 1855 Trakta
 aan Ds. Schoemaker betaald
 den 7 January 1856.

**Seite 19 und 20 gehören zusammen
 ebenso S. 21 und 22 sowie S. 23 und 24.**

Alle Nachgenannten sind jeweils vierteljährlich abgehakt und haben also jeweils bezahlt
 S. 19 noch vermeldet:
 Geertjen Brookhuis den 10 Mei overleden 5 uur middags 1866

links: iedere Vierdeel Jaars betalen met een kruisjen gemerkt
 rechts: De Namen der Genen die tot het traktament aangelooft hebben.

Jacob Wanink	overleden	(hatte jährlich 8 Gulden zugesagt)
Berend Broekhuis	3-12	14-8
Harm Schoneveld	2-10	10
Derk Zwitter	2-5	9
Egbert Voogd	1-15	7
Geertjen Greve	2-10	10
Geerd Greve	2-5	9
Geerd Wanink	2-5	9
	overleden den 26 Febr.	morgens half 5 uur
Berend Zwitter	2-10	10
Jan Hindrik Klompmaker	1	4
Jan Hindrik Woertel	2-4	4-16
	overleden 31 Decemb	1860
Geerd Tibbe	1-5	5
Albert Lukens	1-7-4	5-10
Berend Veddeler	1-2-4	4-10
	voor zijn overleden vrouw	afgetrokken
Albert Veddeler	1-10	6
Fenne Veddeler	1	4

Seite 21 und 22

Geze Schoneveld	1	4
Fenne Woertel	0 –9	1-16
	Naar Ulzen Vertrokken	
Geeze Schüürhuis	1-5	5
J. Nosseler	1-16	7-4
Fredrik Albers	1-10	6
Geze Zwitter	1	4
Geerd Wolbert	1-7	5-8
Geerd Wuppen	0-10	2
Ale Wuppen	0-7-4	
	overleden, zijn 7 St. 4 Pen.	afgetrokken
Ziena Wuppen	0-7-4	1-10

W.D.W. Brookhuis	2-10	10
Ge-Jan Brookhuis	1-7	5-8
voor de overleden		
Harm Schöppert	1-4	4-16
Jan Gageler	1-10	6
Zwenne Ovelgünne	0-7-4	1-10
Berend Ems	0-10	2
Fiepe? Ems	0-7-4	1-10

Geze Schoneveld vond zich
bezwaard betaald nu maar

5 St. minder

Ergebnisse ziemlich unleserlich gjb

Seite 23 und 24

Jan Reulman	1-5	5
Woler Schreur	1-5	5
Het laatste kwart. 1860 voldaan		
Hindrik Völkers	0-10	2
A. Möllerman onbepaald	1-16	7-4
Geerd Veddeler heeft dat vierdel Jaar dat den		
1. April verlopen is Betaald met f 1-5.		
Albert Reurik		6-6
A. Schippe zijn hier niet mede opgetrokken.		6-2

Die f3-12 Van A. St. niet bij aangetek. omdat zij niet betaald waren en gij niet aansprekelijk is om dat hij het niet aanbelooft heeft maar vrijwillig geeft.

1856 in't begin Van April een Vierdel Jaar betaald den 16 Mei aan de Domine Schoemaker

1856 Wagen Vragt naar 't Hooegeveen betaald f 2-14

zo als het nu in de lijst staat is er ieder

vierdel Jaar over f 2-16-4.

Het laatste Vierdel Jaar 0-10 van Jan Ateüpy??

3-6-4

2-14

in Timmer Boekje 0-12-4 aangetekend

den 10 July Het traktament betaald

S. 24 b

1856 den 11 November

ontvangen f 3 (deze 3 Guld.

zijn bestaet tot een

Torf Bak in de Pastorij

1857 den 2 January aan Ds. Schoemaker Het Traktament betaald.

S. 25 und 26 sind leer

Seite 27 und 28, Seite 29 und 30 sowie S. 31 und 32

haben links jeweils ein Kreuzchen, bedeutet:

1 Vierteljahr Beitrag bezahlt, vermutlich für Januar 1861. Danach nicht mehr weitergeführt, gjb

Namen der Gene die tot het		Berend Zwitter	2-10
Traktament aangelooft hebben		Harmiena Zwitter	2-10
Vierdel Jaars		Jan Hindk. Klompmaker	1
Berend Brookhuis	3-12	Jan Hindk. Woertel – overleden	
Geerd Wanink	2-5	Geerd Tibbe	1-5
Harm Schoneveld	2-10	Albert Lukens	1-7-4
Derk Zwitter	2-5	Berend Veddeler	1-2-4
Gerd Greve	2-5	Albert Veddeler	1-10
Geertjen Greve	2-10	Fenne Veddeler	1
Egbert Voogd	1-15	Geze Schoneveld	<u>1</u>

28 – 37

S. 29 + 30

Fenne Woertel – vertrokken naar Ulzen

Geerd Schuurhuis	1-5
Jan Wesseler	1-16
Fredrik Albert	1-10
Geze Zwitter	1
Geerd Wolbert	1-7
Geerd Wuppen	0-10
Ziena Wuppen	0-7-4
W.D.W. Brookhuis	2-10
Jan Brookhuis	1-7
Harm Schöpperrt – overleden	
Jan Gageler	1-10
Zwenne Ovelgünne	0-7-4
Berend Ems	0-10
Teupe ! Ems	0-7-4
Jan Reulman	1-5
Woler Schreur	1-5
	<hr/>
	16 – 17 – 4

S. 31 + 32

Hindrik Völkers
 Albert Möllerman
 Geerd Veddeler
 Vrijwillig Fenne Blet

Rückseite: (B)
 Die Auswanderer.

S. 31b – durchgestrichen:

1861 den 5 April betaald aan WagenVragt	
Ds. Abels met vrouw en Kinder	
van Zevenhuizen tot Eschebrügge	16 10
den 13 April Schipvragt van Zevenh	
tot Gramsberge	55
SchipVragt Van Gramsberge tot Laar	7 4
inkomende Regten Vlees en Gaar	2 14
Vertering en Scholgeld in't Laar	1 13
te Samen	83 1
Dit in't Grote Boek overgebragt	

S. 32b

Die 55 Guld Heeft Ds. Abels
 betaald met Hollands Geld
 Op Rekening van die 55 Gul
 aan Ds. Abels betaald – 6 Gul
 den 28 April aan Ds. Abels
 betaald 49 Guld
 dus voldaan.

HEFT 2

Titelseite:

Die Erfrischung.

Durstig in der öden Steppe,
 Schwächtet Ross und
 Reitersmann,
 Sieh, da beut der Eingeborne
 Gastlich kühlen Trunk ihn an.

Neu Ruppin bei Oehmigke &
 Riemschneider

Neu Ruppin, bei Oehmigke & Riemschneider.

Seite 1

H.M. Krooneman, Houtkoper Zwolle Deezerpoort

Seite 2

1859 De Kosten der Bij ons Dienst doende

October

2 H.H. Schoemaker	1-10
5 dankdag H.H. Schoemaker	1-10
9 H.H. Schoemaker	1-10
16. Kl. Endzink ²⁵ uit Lieve	
23 Ds. Moolhuizen ²⁶ , Bediening	3

²⁵ Oefenaar Klaas Enzing, gebürtig aus Laar, verheiratet in der Nähe von Emmen, wo er von 1861 – 1883 als oefenaar auftrat.

²⁶ J. Moolhuizen geb. 1827. Emlichheim 1855. Beilen 1874. Emeritus 1900. Ovl. 1900. War vermutlich mit einer reichen Emlichheimerin verheiratet. Moolhuizen war wohl Konsulent,

29 H.H. Schoemaker 1-10

November

6 H.H. Schoemaker	1-10
13 H.H. Schoemaker	1-10
20 H.H. Schoemaker	1-10
27 J.H. Blekker ²⁷ 2 Maal	1-10
Op Dato des Avonds	
H.H.Schoemaker	1-10

December

4 Ds. Kramer Volkers	
Dogters kind gedoop	3
11 H.H. Schoemaker	1-10
18 H.H. Schoemaker	1-10
25 Voormiddaags H.H. Lampe	
en des Avonds	2-8
Agtermiddag H.H.Schoemaker	0-15

bediente das Abendmahl und schrieb die Rufbriefe für die Wilsumer. Letzteres brachte ihm jedesmal drei Gulden ein.

²⁷ Laienprediger, vermutlich aus Uelsen. Ich weiß noch gar nichts von ihm im Moment. Predigt offenbar länger einmal im Monat in Wilsum.

26 Voormiddaags Lampe	
Agterm. Ds. Vos	1-16
Traktament	27-9
Kostgeld aan de Greve	<u>4-5</u>
	31-14

Overschot f 18-7-4
aangetekend in't Grote Boek

Seite 3

1860 De Kosten der Bij ons Dienst doende

Januarij

1 G. Greve gelezen	--
8 Ds. Moolhuizen Bediening ²⁸	3
15 Schevel	2-10
22 H.H. Schoemaker	1-10
29 H.H. Schoemaker	1-10

February

1 H.H. Schoemaker alhier Biddag	1-10
5 H.H. Schoemaker	1-10
12 H.H. Schoemaker	1-10
19 H.H. Schoemaker	1-10
24 H.H. Schoemaker	
Vrijdag eenmaal	1-10
26 H.H. Schoemaker	1-10

Maart

2 Ds. Vos 2 Leden aangenomen ²⁹	2-2
J. Schoemaker en Jan Berents	
A. Mollerman en Vrouw	
aangesloten	
4 H.H. Schoemaker	1-10
9 H.H. Schoemaker Vrijdag	0-15
11 H.H. Schoemaker	1-10
16 H.H. Schoemaker Vrijdag	0-15
18 H.H. Schoemaker	1-10
23 H.H. Schoemaker Vrijdag	0-15
25 H.H. Schoemaker	1-10
27/28 Ds. Moolhuizen	
Huisbezoeken ³⁰	3
30 H.H. Schoemaker, Vrijdag	<u>0-15</u>
de dienst doende en andere	
werkzaamheden	30-17
Kostgeld aan Greve voor de	
dienstdoende	<u>5-5</u>
	36-2

	50-0-4
<u>aftrek</u>	<u>36-2-0</u>
	13-18-4
<u>aftrek</u>	<u>4-3 -0</u>

²⁸ Man müßte einmal nachzählen, wie oft und wann das Abendmahl gefeiert wurde.

²⁹ aangenomen = Glaubensbekenntnis; aangesloten = übergetreten.

³⁰ Das einzige Mal, wo Hausbesuche vermeldet werden in diesen Heften.

9 – 15 4 Blijft 9-15-4
tot volmaking van die 99-2

Seite 4

1860 De kosten der bij ons dienst doende

April

1 H.H. Schoemaker	1-10
6 H.H. Schoemaker	1-10
8 H.H. Schoemaker (Paaschen)	1-10
9 H.H. Schoemaker	1-10
15 Ds. Vos Bediening	3
22 H.H. Schoemaker	1-10
30 Aan Ds. Moolhuizen BeroepsBrief	
Gschreven Naar Den Proponent	
Lampe, moest door Moolhuizen	3
29 H.H. Schoemaker	1-10

Mei

6 H.H. Schoemaker	1-10
13 H.H. Schoemaker	1-10
17 H.H. Schoemaker	
Hemelvaart, 2 Maal	1-10
20 Jan Harm Blekker	1-10
23 H.H. Schoemaker Biddag	
eenmaal	0-15
27 H.H. Schoemaker	1-10
28 H.H. Schoemaker	
Pinkster maandag 2 Maal	1-10

Junij

3 Ds. Moolhuizen, Bediening	3
10 J.H. Blekker	1-10
17 H.H. Schoemaker	1-10
24 Proponent Lampe	<u>3</u>
	33-15
Aan de Greve kostgeld	<u>4-15</u>
Somma	38-10
Overschot in't Grote Boek	

Seite 5

1860 De Kosten der dienstdoende

Juli

1 H.H. Schoemaker	1-10
8 Student Beuker ³¹	2-10
15 H.H. Schoemaker	1-10
22 H.H. Schoemaker	1-10
29 H.H. Schoemaker	1-10
Augustus	
5 H.H. Schoemaker	1-10
6 Ds. Moolhuizen BeroepsBrief	
Na Ds. Vos ³²	3

³¹ Henricus Beuker (1834-1900) wird nur hier erwähnt.

12 H.H. Schoemaker	1-10
19 J.H. Blekker	1-10
26 H.H. Schoemaker	1-10
September	
9 H. H. Schoemaker	1-10
16 H.H. Schoemaker	1-10
23 H.H. Schoemaker	1-10
30 H.H. Schoemaker	1-10
Aan de Dienstdoende	25
Aan G.Greve KostGeld	3-15
	28-15

Seite 6

1860 De kosten der Dienstdoende

October	
3 H.H. Schoemaker	
Biddag een Maal	0-15
7 H.H. Schoemaker	1-10
14 H.H. Schoemaker	1-10
21 Ds. Moolhuizen Bediening	3
28 H.H. Schoemaker	1-10
Novemb	
4 Ds. Vos des Maandaags	
Wilde hij vertrekken	3
11 H.H. Schoemaker	1-10
18 H.H. Schoemaker	1-10
25 J.H. Blekker	1-10
op dato H.H. Schoemaker	
S avonds ³³	0-15
December	
2 H.H. Schoemaker	1-10
9 Ds. Abel 3 Maal Gepr. en	
Reiskosten	10
16 H.H. Schoemaker	1-10
17 Ds. Moolhuizen BeroepsBrief	
geschreven naar Ds. Abel	
en porto	3-5
23 De Broene 3 Maal f 1-10	
25 H.H. Schoemaker	1-10
26 H.H. Schoemaker	1-10
30 Ds Moolhuizen Bediening	3
de Dienstdoende	38-15
de Greve KostGeld	5
de gehele Somma	43-15

Het Tractament bedraagt
f 50-19-4
43-15-0
4 - 4 - 4
in Grote Boek

³² J.H. Vos, Beukers Schwager, ich denke derzeit in Uelsen.

³³ Das war die dritte Predigt. Am 9.12. predigte Abels 3x, am 23.12. Broene. Das hat System. Vermutlich wurde jedenfalls in der Adventszeit regelmäßig dreimal sonntags gepredigt.

Seite 7

1861 De Kosten der dienst doende

January	
6 H.H. Schoemaker	1-10
13 J.H. Blekker	1-10
20 H.H. Schoemaker	1-10
27 H.H. Schoemaker	1-10
February	
3 J.H. Blekker	1-10
6 Broene Biddag 2 Maal	1-10
10 H.H. Schomaker eenmaal	0-15
op Dato Abels Zoon 2 Maal	2
15 Eersten Vrijdag	
H.H. Schoemaker	0-15
17 Blekker	1-10
22 Broene Vrijdag	0-15
24 H.H. Schoemaker	1-10
Maart	
1 H.H. Schoemaker Vrijdag	0-15
3 Broene 2 Maal	1-10
8 Broene	0-15
10 H.H. Schoemaker	1-10
15 H.H. Schoemaker Vrijd. 1 maal	0-15
17 Gelezen	
22 Broene Vrijdag 1 Maal	0-15
den 23 December 1860 de Broene	
in dat vierdel Jaar niet berekent	
omdat ik het in dit vierdel betaalt heb	
24 H.H. Schoemaker, zondag	1-10
29 H.H. Schoemaker 2 maal	1-10
31 J.H. Blekker Paaschen Zondag	1-10
April	
1 Broene 2 maal Paaschmaandag	1-10
7 Ds. Moolhuizen	
Bevestiging Abels	3-12
	33-7
Aan de Greve Kost Geld	6
te Samen	39-7

Seite 8 ist leer**Seite 9**

1861 in July ontfangen een vierdel
Jaar traktament voor Ds. Abels
aan Hem het Eerstemaal
deze zijde is al het 2 maal
deze zij Eerste

X Jan Wesseler	X	3
X Geertjen Greve	X	2-15
X Wolter Schreur	X	1-7-4
X Jan Reulman	X	2
X B. Brookhuis	X	5-17
X Geerd Wolbert	X	1-16
X Ziena Wuppe	X	0-10

X De Moeder Brookhuis	X	3-5
X Jan Brookhuis	X	1-7
X J.H. Klompmaker	X	1-10
X Jan Gageler	X	3
X Fredrik Albers	X	2-6
X Geerd Wuppe		0-10
X Berend Ems	X	0-10
X Feup Ems	X	0-7-4
X Ziena Booiman		0-06
X Geerd Greve	X	3-6
X Bd. Wanink	X	3-5
X Ad. Völkers	X	0-15
X Enne Völkers	X	0-9
X A Möllerman	X	2-8
X R. Völkers	X	0-10
X H. Völkers	X	0-15
X Hm. Schoneveld	X	3-10
X E Voogd	X	<u>2-8</u>
		47-76

X B. Zwitter	X	3-5
X D. Zwitter	X	3-5
X Hm. Zwitter	X	1
X G. Schuurhuis	X	1-15
X Geze Zwitter	X	1
X Geerd Veddeler	X	1-6-2
X Albert Lukkens	X	1-10
X Albert Reurik	X	0-18
X Geze Schoneveld	X	1
X Geerd Tibbe	X	<u>1-10</u>
		21-39-2

Na dit Bovenste onder Bij Gekomen

Teunis Warmink	X	-10
Berend Maathuis	X	0-12
Jenne Maathuis	X	<u>0-6</u>
		23-7-2

Seite 10

Het Vierdel Jaar Traktament
is 70 Gulden

Het Eerste maal 69 Guld 12 -2 ontvangen
00 - 7 - 6
dus het Eerste kwartaal t stort
ontvangen 7 Stui 6 Pen

Het tweede Kwartaal
over 1 Guld 0 en 2 pen
0 - 7 - 6
0 - 12 - 4

dus het tweede
Kwartaal over 13 St. 4 Pen.

Aan Vrouw Ds. Ables 1 tt Koffijbonen 12 St³⁴
Gedaan Bij het Aardappel Roden
Daar zij de arbeiders koffij met
een Boteram Gaven
Rest nog 1 St. 4 Pen die ook voldaan

47-13
23- 7 -2
41 - 0 - 2

Seite 11 (Forts. von S. 9)

1861 in July ontvangen een Vierdel
Jaar traktament aan Ds. Abels

Het eerste Maal
X Berend Veddeler X 1-15
X Albert Veddeler X 2-15
X Fenna Veddeler X 1

³⁴ 1 Pfund Kaffeebohnen kostet also 12 Stuiver.
Diese und andere angegebene Preise lassen
Rückschlüsse zu auf den Verdienst der Prediger.

Seite 12 und Seite 13 gehören zusammen

1861	1862	1861	
Traktament aan Domine Albes			
4	1 2 3 4		ieder
Vierdel Jaar			
	Berend Brookhuis		5-17
Alle haben	Moeder Brookhuis		3-5
fünf Kreuze,	Jan Brookhuis		1-7
Bei Egbert	Geerd Wolbert		1-16
Voogd sind 4	Ziena Wuppen		0-10
	Albert Möllerman		2-2
	Derk Zwitter		3-5
	Berend Zwitter		3-5
	Geze Zwitter		1
	Harmiena Zwitter		1
	Geerd Schuurhuis		1-15
	Harm Schoneveld		3-10
	Geze Schoneveld		1
	Geerd Greve		3-6
	Geertjen Greve		2-15
	B.D. Wanink		3-5
	Jan Wessler		3
	Fredrik Albers		2-6
	Egbert Voogd		2-7-4
	Geerd Tibbe		1-10
	Jan Hindrik Klompmaker		1-10
	Albert Lukkens		<u>1-10</u>
			51-1-4

Fortsetzung Seiten 14 und 15

	Berend Veddeler	1-15
	Albert Veddeler	2-15
	Fenne Veddeler	1
	Jan Gageler	3
	Jan Reulman	2
	1863 den 30 January overleden des Avonds half vijf	
	Geerd Veddeler	1-6-2
3 Kreuze	Ziena Booiman	0-6

July 1862 Vertrokken naar
Steenwijk waar getrouwd
Getrouwt naar 't Steenwijker Moor

	Berend Maathuis	1-1
	Jenne Maathuis	0-10
	Teunis Warmink	0-10
	Roelof Völkers	0-10
	Hindk. Völkers	0-15
	Arend Völkers	0-15
	Geerd Wuppen	0-10
	Berend Emme	0-10
	Teupe Emme	0-7-4
	Enne Völkers	0-9
	Wolter Schreur	1-7-4
	J.H. Ridder	1-4
	A. Maathuis	0-18
3 Kreuze	Derk Schreur	<u>0-12</u>

Nu Geen 2 Guld over A Mollern, die
betaald tot dat hij f 8-4 volhad
~~Deze 2 Gul Gebruikt tot betaling~~
~~van Rog daar kwamen Wij~~
~~6 St te kort die 3 Guld~~

21-12-4

	20-12-4
Reinink en vrouw af	1 – 8 – 0
blijft	19 – 4 – 4

Seite 15 und 16 sind frei Seite 17 und 18

De Namen die tot het traktament betalen

Links sind zehn Kästchen vorbereitet, um
jeweils anzukreuzen, aber nicht benutzt. gjb

Berend Veddeler	1-15
Albert Veddeler	2-15
Fenne Veddeler	1
Jan Gacheler	3
Jan Reulman	2
Geerd Veddeler	1-6
Berend Maathuis	1-4
Jenne Maathuis	0-10
Arend Maathuis	0-18
Teunis Warmink	0-10
Roelof Völkers	0-10
Hindrik Völkers	0-15
Arend Völkers	0-15
Geerd Wuppen	0-10
Berend Ems	0-10
Teupe Ems	0-7-4
Wolter Schreur	1-7-4
Jan H. Ridder	1-4
Derk Schreur	0-12
Enne Völkers	<u>0-9</u>
	21 18

Seite 19 mit anderer größerer Schrift und anderem Stift

1869 18 Spent 8 tre
F.W. 100 Pruis Daald

1869
Bispink 14 tt Wolle
B. Maathuis 8 tt Wolle
Wanink ik meine 6 tt

1869 den 6 September
ontvangen
vehuur Sager door
een voer Hooi betaald
13 Guld

Seite 20

1869 in het begin Van de Bakstenen halen
tot de Kerke aan de SteenBaas om de
slegte Stenen trüg te leggen
1 Pruisische Dald Present gegeven.³⁵

Den 4 Mei 1869 aan A. Reulman
voor een Boom tot een Plate in de Kerke
8 Guld gegeven

Aan de Berigt brenger der spore 6 st

1869 den 20 Junij is voor het Eerste
Maal in onze Niuwe Kerke Gepredikt
door onzen Predikant Stroeven.
Gepredikt teks uit 2 Kronijken
6 Vers 20 het Eerste deel van dat Vers.

Den 25 Junij 24 vorst Pannen 1 Gul 4 Stuiv

1869 den 1 September
Aan Kaufman betaald 1 Guld 16 St
de Kerke taksiert 1500 aftrek voor
Muurwerk 500 Daald
dus 1000 Daald waarvan moet betaald worden

andere Schrift:
een Brief van Zwoll 4 ½ Groschen
den 27 Septem. 1-16
8
0-6

voor 24 Vorst
Pannen f 1-4
11-16

f 11-16
0 – 4 – 4 Cent
12 – 0 – 4 cent

Seite 21 leer

³⁵ Zu deutsch: Bestechungsgeld, damit er nur gute
Steine liefert und die schlechten anderen andreht.

Seite 22³⁶

	Mark	Pen
Voor Jan Brunemeier		
In de Maand Julij 22		
tot 25 4 dage a 1 M	4	
aan geld en Tabak ontvangen	3	58
29, 30, 31 en August 1, 2		
5 dage is	5	
Ontvangen ½ tt Tabak		30

Seite 23

44
27
 308
88
11.8/8
 f 59-8

De Rogge 1869 ontvangen 24 Schep
 tegen 24 Stuiv van
 B Tijnm Ontfangen 59-8 Stuiv.

Seite 25, sehr verblichen:

1869 den 7 December
 Jager Bij ons
 6 Hazen, 4 Goede Een zonder kop en een
 kortge...

Die er niet Geweest zijn:
 per Hoofd 3 St. Boete

H. Brünger
 G. Stoete
 J.H. Wanink
 J. Waanders

Harm? Schoneveld wel mede
 geweest

Heft 2**Rückseite**

Die Löwenjagd.
 Durch die Wüste streift der Löw,
 Sucht sich gierig seinen Raub,
 Doch man luert hinterm Felsen,
 Streckt ihn nieder in den Staub.

³⁶ Die Seiten 22 – 25 gehören nicht zum Kirchenbuch. Spätere Eintragungen.